

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 41/2022-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Dudíša (sudca spravodajca) a zo sudcov Miroslava Duriša a Libora Duľu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou VESTENICKÁ & BD advokátska kancelária, s. r. o., Ševčenkova 5, Bratislava, IČO 50 217 020, v mene ktorej koná advokátka a konateľka JUDr. Júlia Vestenická, proti uzneseniu Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, odboru Západ ČVS: PPZ-293/NKA-ZA2-2019 z 28. júna 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 20. septembra 2021 domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a taktiež práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, odboru Západ (ďalej len „národná kriminálna agentúra“) uvedeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie národnej kriminálnej agentúry zrušiť. Zároveň žiada priznanie trov konania pred ústavným súdom, ako aj priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 5 000 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti, ako aj jej príloh vyplýva nasledujúci stav veci:

3. Uznesením vyšetrovateľa národnej kriminálnej agentúry ČVS: PPZ-293/NKA-ZA2-2019 z 10. decembra 2019 bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie zo zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), a to na skutkovom základe uvedenom vo výrokovej časti predmetného uznesenia.

4. Uznesením vyšetrovateľa národnej kriminálnej agentúry ČVS: PPZ-104/NKA-ZA2-2020 z 3. júna 2020 bolo začaté trestné stíhanie a súčasne sťažovateľovi vznesené obvinenie z trestného činu krádeže podľa § 247 ods. 2 písm. a), ods. 5 písm. a), ods. 6 Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku, z obzvlášť závažného zločinu krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 5 písm. a), b) Trestného zákona s poukazom na § 141 písm. a) Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku, z obzvlášť závažného zločinu krádeže podľa § 212 ods. 2, ods. 5 písm. a), b) Trestného zákona s poukazom na § 141 písm. a) Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku, z obzvlášť závažného zločinu krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 4 písm. a), ods. 5 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 141 písm. a) Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku, a to všetko na skutkovom základe uvedenom vo výrokovej časti predmetného uznesenia.

5. V trestnom konaní vedenom národnou kriminálnou agentúrou pod ČVS: PPZ-293/NKA-ZA2-2019 bolo 28. júna 2021 vznesené obvinenie aj [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], pričom trestné stíhanie týchto spoluobvinených spolu s trestným stíhaním spoluobvineného [REDAKOVANÉ] bolo ešte v totožný deň (28. júna 2021) napadnutým uznesením vylúčené na samostatné konanie.

6. V krátkom časovom období od vydania napadnutého uznesenia bolo v predmetnom trestnom konaní uskutočnené preštudovanie vyšetrovacieho spisu 16. júla 2021, pričom 6. augusta 2021 došlo k podaniu obžaloby na Špecializovanom trestnom súde.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Proti napadnutému uzneseniu národnej kriminálnej agentúry podal sťažovateľ ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje takto:

a) Trestné konanie proti sťažovateľovi je vedené ako konanie proti ušlému, a preto sú procesné a meritorne rozhodnutia doručované výlučne jeho obhajkyňi. Napadnuté uznesenie národnej kriminálnej agentúry však nebolo obhajkyňi sťažovateľa oznámené do času preštudovania vyšetrovacieho spisu v predmetnej trestnej veci, ktoré sa uskutočnilo 16. júla 2021.

b) Ak aj napadnuté uznesenie bolo obhajkyňi sťažovateľa doručované, zo strany orgánov činných v trestnom konaní bolo zaslané so skrátenou odbernou lehotou, čo neumožnilo obhajkyňi sťažovateľa pre jej neprítomnosť doručovanú zásielku prevziať a s obsahom napadnutého uznesenia sa oboznámiť.

c) Z uvedených dôvodov následne obhajkyňa sťažovateľa nemohla napadnuté uznesenie ani napadnúť riadnym opravným prostriedkom v rámci trestného konania, pričom aj napriek týmto procesným námietkam formulovaným priamo do záznamu o preštudovaní vyšetrovacieho spisu zo 16. júla 2021 došlo k podaniu obžaloby na sťažovateľa.

d) Skrátením odbernej lehoty napadnutého uznesenia na 5 kalendárnych dní orgány činné v trestnom konaní neprípustným spôsobom uprednostnili zásadu rýchlosti konania pred právom obvineného na obhajobu.

e) Sťažovateľ sa s týmto procesným postupom nestotožňuje, keďže obhajoba má vedomosť, že vo vzťahu k iným spoluobvineným bolo napadnuté uznesenie doručované odlišným spôsobom, a teda ostatní spoluobvinení mali plnú možnosť sa s jeho obsahom oboznámiť.

f) Podľa názoru sťažovateľa neobstojí ani reakcia orgánov činných v trestnom konaní na procesné námietky jeho obhajkyne vyplývajúce zo záznamu o preštudovaní vyšetrovacieho spisu zo 16. júla 2021, podľa ktorej sa pri doručovaní napadnutého uznesenia postupovalo v intenciách § 66 ods. 3 Trestného poriadku, a teda tzv. fikciou doručenia zásielky určenej do vlastných rúk.

g) Výsledkom postupu orgánov činných v trestnom konaní je podľa názoru sťažovateľa stav, keď došlo k uzatvoreniu spisového materiálu, a teda k ukončeniu prípravného konania v trestnej veci sťažovateľa, a to bez váhania za už uvedených okolností.

h) Podľa názoru sťažovateľa ide o ústavne neutržateľný stav, ktorého vada má dopad aj na následné podanie obžaloby zo strany Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „úrad špeciálnej prokuratúry“), keďže úrad špeciálnej prokuratúry bol povinný vykonať kontrolný dozor nad priebehom, ako aj ukončením prípravného konania.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Ako už bolo uvedené, sťažovateľ sa v tomto konaní domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a taktiež práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. c) dohovoru napadnutým uznesením národnej kriminálnej agentúry. Je potrebné dodať, že predmet prieskumu v konaní pred ústavným súdom vymedzil samotný sťažovateľ v petite svojej ústavnej sťažnosti.

9. Ústavný súd je podľa § 45 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia (petit), v ktorom sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha (§ 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzuje rozsah predmetu konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany.

10. Ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáhal v petite svojej ústavnej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý v jej petite za porušovateľa svojich práv označil (čl. 2 ods. 2 ústavy). To platí o to viac v prípade, ak je sťažovateľ kvalifikovane právne zastúpený advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 287/2011). Z konštantnej judikatúry ústavného súdu totiž vyplýva, že text uvedený mimo petitu sa pokladá iba za súčasť odôvodnenia ústavnej sťažnosti, ktorou však jej petit nie je možné doplniť (I. ÚS 316/09, I. ÚS 8/2011, II. ÚS 103/08, II. ÚS 154/09, III. ÚS 235/05, IV. ÚS 174/2011).

11. Ústavný súd zdôrazňuje, že zo vzájomnej väzby medzi relevantnými ustanoveniami zákona o ústavnom súde (§ 123 zákona o ústavnom súde) vyplýva, že sťažovateľ musí označiť základné práva a slobody, ktorých vyslovenia porušenia sa domáha, a to nielen označením príslušných článkov ústavy, ale musí ich konkretizovať aj skutkovo (m. m. IV. ÚS 124/08, IV. ÚS 146/08), t. j. uviesť, z akých dôvodov malo dôjsť k ich porušeniu, a taktiež navrhnúť v tejto súvislosti dôkazy.

12. Z už formulovaných sťažnostných námietok však nepochybne vyplýva, že tieto nie sú v priamom vecnom súvisi s uznesením uvedeným v petite ústavnej sťažnosti, pričom sťažovateľ sa domáha vyslovenia porušenia označených práv výlučne vo vzťahu k napadnutému uzneseniu.

13. Inými slovami povedané, z materiálneho vyhodnotenia sťažnostných námietok je zrejmé, že sťažovateľ nimi napáda procesný postup orgánov činných v trestnom konaní vzťahujúci sa na doručovanie napadnutého uznesenia, uplatnenie fikcie doručenia zásielky do vlastných rúk, uskutočnenie preštudovania vyšetrovacieho spisu napriek vytýkaným nedostatkom a následné podanie obžaloby, pričom však taký procesný postup orgánov činných v trestnom konaní nenašiel svoje formálne vyjadrenie (namietanie) v petite ústavnej sťažnosti, čo bránilo ústavnému súdu sa ním pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti čo i len zaoberať.

14. Naopak, vo vzťahu k samotnej podstate napadnutého uznesenia, teda skutkovým a právnym dôvodom, pre ktoré bolo vydané, sťažovateľ v odôvodnení ústavnej sťažnosti neuvádza absolútne žiadne skutkové okolnosti, prostredníctvom ktorých by podporil svoj návrh spočívajúci práve v jeho ústavnej neudržateľnosti, a nie ústavnej neudržateľnosti procesného postupu, ktorý po vydaní napadnutého uznesenia nasledoval. Pre úplnosť je potrebné uviesť, že sťažovateľ napadnuté uznesenie ani nepripojil ako prílohu k svojej ústavnej sťažnosti. Z týchto dôvodov neprichádzal do úvahy iný postup ako ústavnú sťažnosť pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde odmietnuť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. februára 2022

Ladislav DUDITŠ
predseda senátu